

prostitutionen, till ett dispensarium för undersökning och, i händelse hon befinnes sjuk, tvinga henne att inträda på ett sjukhus och der kvarblifva till dess hon blifvit fullständigt läkt.)

I Frankrike äro sjukvårdsanstalterna för veneriskt sjuke i allmänhet lika otillräckliga, som i England; blott i Paris och några andra större städer gestalta sig förhållandena mera gynnsamt. På hôpital Lourcine och St Lazare (der de prostituerade vårdas) beräknas platser för 450 qvinnor, på Midi 336 för karlar*). I Lyon finnas på 2 sjukhus 316 sängar. I flertalet af de mindre städerna äro de prostituerade kvinnorna visserligen underkastade reguliera sundhetsbesigtningar, men dessa tjena till intet så länge der ej finnas sjukhus till emottagande af de sjuke. Då en kvinna befinnes smittad nöjer man sig med att jaga henne bort från staden; sällan lyckas det att få inträde om hon kommer till någon stad, som har sjukhus för dylika patienter; på detta sätt sprides smittan från det ena stället till det andra. Samma svårighet är det för karlar att få inträde på sjukhusen, ty dessa anstalter grunda sig antingen på enskilda donationer eller underhållas de af kommunen och man måste vara bofast der för att få inträde. I Paris erfordras för intagning på dessa sjukhus att hafva varit bosatt der minst 6 månader!

I Österrike äro förhållandena enahanda. Antalet sjukhus, i hvilka patienter med venerisk sjukdom intagas, äfvensom antalet sängar för sådana sjuke står i starkt missförhållande till antalet af dem, som söka inträde, och detta missförhållande skulle ännu tydligare framträda om ej en stor del sjuke hyste en sådan förskräckelse för att taga sin tillflykt till dessa sjukhus.

Inom vårt eget land synes utrymmet vara bättre. Genomgår man den berättelse, hvilken blifvit afgifven af

*) Vid besök 1868 på detta sednare sjukhus var dock en afdelning tagen i anspråk för invärtes sjukdomar i allmänhet.

generaldirektör BERLIN och medicinalrådet HALLIN öfver de af dem på Kongl. Sundhets-Collegii förordnande under åren 1867—1869 verkställda inspektioner å rikets läns-lazarettet och kurhus, så visar sig att vid de flesta finnes antecknad att utrymmet och sängplatsarne motsvara behofvet och antalet inträdessökande. Endast för ett och annat är detta ej förhållandet och särskildt för Stockholms stads och läns kurhus, der under den kallare årstiden antalet tillgängliga sjukplatser befunnits vara alltför otillräckligt för mängden af inträdessökande, hvarföre redan under åren 1852—1855 samt från och med 1863 och fortfarande under nämnde tid på året ett provisoriskt kurhus, beläget i huset N:o 74 Hornsgatan, varit för sjukens intagning öppnad.

Om sålunda antalet platser för vården af veneriskt sjuke öfverhufvudtaget måste anses tillräckligt, så torde deremot med skäl invändningar kunna göras mot det sätt, på hvilket dessa sjukhus i allmänhet äro inrättade, men äfven i detta hänseende synes det mer och mer gestalta sig till ett bättre. Under de sednare åren hafva icke få nya lazarettet och kurhus uppförts eller de äldre blifvit utvidgade och på ett ändamålsenligare sätt ordnade eller också hafva medel anvisats till dylika åtgärders vidtagande, så att vi i detta hänseende synbarligen befinna oss i framåtskridande i den rätta riktningen, och de anordningar man i vårt land vidtagit i afsigt att hämma dessa sjukdomar och de uppoffringar, som därför göras genom erläggande af den s. k. kurhusafgiften öfver hela riket, låta oss hoppas att resultaterna skola blifva allt bättre och bättre.

En omständighet torde böra framhållas, hvilken måste i hög grad inverka menligt. En del sjukhus emottaga inga med venerisk sjukdom behäftade personer utan dessa hänvisas till kurhusen, der qvinnorna vårdas tillsammans, prostituerade och icke-prostituerade i samma rum. Hvarje kvinna, som kommer på kurhuset, åtminstone i de större städerna, råkar derföre i fara att anses för en prostituerad,

och får hon blott en gång den öfvertygelse, att hon anses såsom sådan, så dröjer det vanligen icke länge innan hon verkligen blir det. Umgänget med de prostituerade utöfvar det förderligaste inflytande, och mången qvinna, som för ett enda felsteg varit nog olycklig att få taga sin tillflykt till kurhuset, lemnar detsamma kroppsligt förbättrad men moraliskt förderfvad. I dubbelt hänseende måste man beklaga ett sådant förhållande: i sanitärt, emedan smittade qvinnor, som ännu ej förlorat all skam, men hvilkas ekonomiska omständigheter och öfriga förhållanden ej tillåta dem att vårdas utom sjukhuset, afhålla sig från att söka vård, till skada för sig sjelfva och omgifningen; i moraliskt, emedan sjukhuset, en humanitetsanstalt, sålunda kan blifva en skola för lasten *).

Med afseende på de veneriskt sjukes vård och skötsel är det derföre af vigt att de lemnas fritt tillträde till sjukhusen, hvilket deras hemvist än må vara, kostnadsfritt intagas utan onödiga omvägar och formaliteter och kvarstadna tillräckligt länge för att läkningen, isynnerhet hvad angår syphilitiska patienter, blir så fullständig som möjligt; att prostituerade qvinnor vårdas på särskild inrättning eller åtminstone på en från de öfriga fullkomligt skiljd afdelning af kurhusen, hvarjemte det vore önskligt att någon allmän arbetsinrättning — likväl ingalunda i egenskap af straffanstalt — finnes, hvarest vid utskrifningen från kurhuset sådana qvinnor kunna, åtminstone temporärt, intagas, hvilka elände och fattigdom tvinga att lefva såsom prostituerade.

Man måste sålunda på allt sätt underlätta möjligheten för de sjuke att skaffa sig nödig vård och undanröjda de hinder, som ställa sig deremot. Sådana förekomma många

---

*) I Stockholm vårdas de prostituerade och icke-prostituerade qvinnorna på fullkomligt skiljda afdelningar af kurhuset, de förra till och med under lås och bom. I Göteborg har deremot det anmärkta förhållandet, fortfarit ända till sista tiden.

och vi skola fästa uppmärksamheten på ett dylikt. I stadgarne för de flesta, om ej alla, arbetarnes sjukkassor och föreningar för ömsesidigt understöd föreskrifves, att fri läkarevård och medikamenter lemnas samt ett visst belopp i penningar såsom sjukhjälp för hvarje dag föreningens medlemmar äro sjuka, och detta understöd utdelas för alla andra sjukdomar, men för veneriska undandrages det. Det är derföre ej sällsynt att arbetare, som ådragit sig en sådan sjukdom, ej bry sig om att vårda sig, så framt detta ej kan ske utan att de behöfva upphöra med sitt arbete, och vi hafva sett personer med ganska grava sypilitiska symptom, hvilka ej kunnat förmås att underkasta sig någon behandling derföre att de ej skulle erhållit sina sjukpenningar, och först då gjort det, när ett symptom af sådan beskaffenhet visat sig, som gjort det omöjligt för dem att fortsätta sitt arbete. Exempel saknas ej att i följd deraf smittan spridt sig till deras familjemedlemmar. Detta förhållande är att beklaga, ty om man också icke kan neka att det är medlemmarnes i hvarje sjukförening rättighet att i sina stadgar sjelfva bestämma de fall, der sjukhjälp skall lemnas, och att undandraga denna hjälp, der sjukdomen är sjelfförvållad, så är det dock säkert att ett sådant stadgande mången gång lägger hinder i vägen för arbetaren att skaffa sig nödig vård. Den ogifte kan gå in på kurhuset, men den, hvars familj skall underhållas under tiden, kan det ej, och man må ej så mycket undra öfver om han fortsätter sitt arbete, hvilket han, oaktadt sjukdomen, mången gång kan göra under lång tid. Det synes för öfrigt inconsequent att stadga att sjukhjelpen undandrages för veneriska sjukdomar såsom sjelfförvållade, men ej för andra, hvilka torde vara det i lika hög grad som de, t. ex. Delirium tremens.

Vid frågan om vården af de med veneriska sjukdomar behäftade torde äfven några ord vara på sin plats om dessa sjukdomars ambulatoriska behandling. I utlan-

det, särskildt der ett högst otillräckligt antal platser finnas för dessa sjuke, såsom i England, blir det en nödvändig följd att de måste behandlas på polyklinikerna; men äfven der vårdanstalterna äro i någon mån bättre och utrymmet större, såsom de större städerna i Frankrike, äro de s. k. consultations gratuites mycket i bruk och på somliga ställen, såsom i Lyon, finnes, utom polyklinikerna på sjukhusen med fri utdelning af medikamenter, ett särskildt dispensarium för veneriskt sjuke. Detta sätt att vårda dylika patienter är emedlertid, i fråga om åtgärder mot smittans spridande, det mest förvända man gerna kan tänka sig och stridande mot den allmänna sundhetsvårdens grundsatser, ty om också behandlingen i hemmet skulle kunna, såsom nutidens sträfvanden synas vara, i framtiden ersätta sjukhusvården, så är detta säkerligen ej fallet i fråga om de veneriska sjukdomarne. Man måste derföre i principen förkasta den ambulatoriska behandlingen såsom ej tillfyllestgörande med afseende på dessa sjukdomars hämmande; patienterna böra i alla de fall, der sådant låter sig göra, seqvestreras å sjukhus, der deras åkommor kunna botas på samma gång de hindras att sprida sjukdomen.

Om öfriga prophylaktiska åtgärder.

Den åsigt inom syphilidologien, som inskränkte möjligheten af smitta till den primära chancren, men förnekade denna förmåga hos de secundära symptomerna, utgjorde naturligtvis ett stort hinder för viktiga prophylaktiska åtgärder, i det den förbisåg källan till sjukdomen i ett stort antal fall. Numera tviflar ingen på att ett syphilitiskt dibarn kan framkalla sjukdomen hos amman och tvärtom, och de mucösa paplerna kunna anses såsom härden för den syphilitiska infectionen. Då således syphilis ej öfverföres endast genom könsumgänget, oaktadt detta är det vanligaste sättet, så måste man i fråga om præventiva åt-

gärder rikta sin uppmärksamhet äfven åt andra sätt, på hvilka den kan bibringas, från dibarnet till amman och tvärtom, genom vaccinationen, genom vissa handverk, der arbetarne företrädesvis äro utsatta för smitta, såsom glasfabrikationen etc. Men dessa frågor kunna här endast antydast och måste förbigås, såsom ej direkt tillhörande det föreliggande ämnet, så mycket mera som deras besvarande skulle taga i anspråk särskilda afhandlingar.

Om prostitutionsväsendets ordnande.

I fråga om prostitutionsväsendets ordnande vilja vi lemna en kort öfversigt öfver förhållandena i England.

Det första steg i lagstiftningsväg, som der gjorts i detta hänseende, var genom Contagious Diseases Prevention Act 1864, hufvudsakligen framkallad af helsotillståndet hos manskapet inom arméen och flottan. Men obenägenheten att genom ingripande reformer alltför mycket stöta allmänna opinionen gjorde att man i afseende på prostitutionen tillgrip samma utväg, som följts i hela den Engelska sundhetslagstiftningen, att ej gå till väga på ett brådstörtadt sätt utan endast småningom göra förändringar och i den mån folket hinner att vänja sig vid dem införa de förbättringar, hvilka erfarenheten visat vara behöfliga.

Denna parlamentsakt befanns snart nog otillräcklig för vinnande af det afsedda ändamålet och detta hufvudsakligen af tvenne skäl, nemligen att den ej innehöll några bestämmelser om periodiska undersökningar af prostituerade qvinnor eller om uppförande af sjukhus der de sjuke kunde vårdas. Följden häraf blef nedsättandet af en komité och såsom resultat af dess öfverläggningar framgick Contagious Diseases Act 1866. Hufvudbestämmelserna i denna äro:

1. Verkningskretsen för denna parlamentsakt omfattar 12 stationer för militären och flottan (se sid. 64) och ett område af 5 Engelska mil deromkring.

2. Amiralitetet och Krigsministeriet bemyndigas draga försorg om tillsättande af besigtningssläkare för undersökning af de qvinnor, hvilka inställas, och om inrättande af sjukhus för vård af dem, som befinnas smittade.

3. Polismyndigheten ålägges att till sundhetsbesigtning inställa de qvinnor, som offentligen bedrifva skörlefnad på de nämnda 12 platserna och hvilka hafva sitt hemvist der eller inom en omkrets af 5 mil, så framt dessa qvinnor frivilligt underkasta sig det, och i annat fall inkalla dem till domstol, som bemyndigas att ålägga dem periodiska sundhetsbesigtningar.

4. Om en qvinna vid denna undersökning befinnes smittad bör hon af besigtningssläkaren remitteras till sjukhus, der hon lagligen kan quarhållas antingen till dess hon blifvit återstæld eller för en tid af 6 månader.

5. Vid utskrifningen af en sådan qvinna från sjukhuset skall sjukhusläkaren afgifva intyg huruvida hon är fri från smittosam sjukdom eller icke, och skall qvinnan erhålla afskrift af detta intyg.

6. Om hon utskrifves obotad och sedan befinnes fortsätta sitt yrke såsom prostituerad är hon underkastad vissa straffbestämmelser.

7. Till ansvar gör sig äfven förfallen den husegare, som upplåter sitt hus till bedrifvande af otukt åt en qvinna, om hvilken han vet att hon är offentligt prostituerad och smittad.

För bedömande af resultaterna af denna parlamentsakt, hvars tillämpning på åtskilliga ställen var förenad med ej ringa svårigheter, hufvudsakligen till följe af bristande utrymme på sjukhusen för de smittade, vilja vi taga i betraktande de veneriska sjukdomarnes utbredning och karakter

1) hos manskapet inom arméén och flottan på de nämnde stationerna,

2) hos de prostituerade kvinnorna på dessa ställen, samt

3) de förändringar i afseende på prostitutionens utbredning och de prostituerades fysiska och moraliska tillstånd, hvilka kunna anses såsom en indirekt följd af ifrågavarande parlamentsakt.

1. I Windsor, hvilken plats var en af de mest berömda för veneriska sjukdomar, förändrade sig detta tillstånd inom ett år efter tillämpningen af akten så att, enligt rapport af militärläkaren M:r WYATT, förhållandet kunde sägas vara alldeles motsatt. I Sheerness, der den tidigt bragtes till verkställighet nemligen i Oktober 1866, voro dessa sjukdomar redan 1868 mycket sällsynta med undantag för de militärer, som medförde dem till platsen. Det alltjemt förbättrade tillståndet bland arméens och marinens folk i Plymouth visas af efterföljande tablå öfver antalet på sjukhus för primära åkommor vårdade under 1864—1867, beräknadt halfårsvis på 1,000 man effektiv styrka:

Första halfåret af 1864 (innan någon parlamentsakt fanns)	129,7	på 1,000.
Andra " " " (Contagious Dis. Prevent. Act 1864)	120,1	" "
Första " " 1865 " " " " " "	104,8	" "
Andra " " " " " " " " "	101,7	" "
Första " " 1866 " " " " " "	62,3	" "
Andra " " " (Contag. Diseases Act 1866)	60,4	" "
Första " " 1867 " " " " " "	49,3	" "

Af denna sammanställning synes att en betydlig minskning i antalet sjukdomsfall visade sig redan under första hälften af 1866 innan parlamentsakten af den 11 Juni samma år börjat tillämpas, hvilket tyckes antyda att minskningen i sjukdomsfall, hvilken äfven sedan forfarit, till en del åtminstone måste hafva sin grund i andra orsaker. Man har derjemte observerat att de veneriska sjukdomarne i allmänhet under sednare åren uppträdt under en mildare form och att syphilis förekommit i ringare antal fall.

2. I afseendepå dessa sjukdomar hos de prostituerade kvinnorna visar erfarenheten samma resultat, i det antalet smittade minskats och sjukdomsformerna företett en lindrigare beskaffenhet, och särskildt har detta varit förhållandet på de ställen, der man sört för tillräckligt antal platser för vården af dem, som befunnits smittade och periodiska sundhetsbesigtningar således kunnat anställas.

Följande sammanställning utvisar huru antalet undersökta kvinnor vid alla de 12 stationer, för hvilka parlamentsakten 1866 eger gällande kraft, under året April 1868—1869 ökats betydligt utan motsvarande tillökning i antalet smittade:

		Undersökte.	Smittade.	Procent.
April—Juni	1868.....	2,542	1,424	56
Juli—September	»	3,532	1,521	43
Oktober—December	»	5,073	1,625	32
Januari—Mars	1869.....	6,974	1,254	18

3. Efter tillämpningen af Contagious Diseases Act 1866 har öfverallt gjorts den observation att gatuprostitutionen åstadkommit mindre förargelse och skandal samt att de prostituerade iakttagit ett anständigare uppförande och mera beflitat sig om renlighet, hvilken förändring tillskrifves de periodiska sundhetsbesigtningarne och den vård de smittade erhållit på sjukhusen. På många ställen har en icke obetydlig minskning visat sig i antalet prostituerade, och om också detta i viss mån endast beror derpå att de flyttat till ett annat ställe, så synes dock grundad anledning vara förhanden att antaga att en del verkligt upphört med sitt yrke och återgått till en ärbär och anständig vandel.

Oaktadt den tid, under hvilken Contagious Diseases Act 1866 varit i verksamhet, är för kort för att tillåta att fälla ett bestämt omdöme om resultaten, så torde man dock i allmänhet få anse dem vara tillfredsställande och uppmuntrande, och de svårigheter, hvilka man befarat genom ett för de Engelska förhållandena så ovanligt in-

grepp i den personliga friheten, synas på intet sätt hafva bekräftat sig. Detta tillskrifves i främsta rummet polismyndighetens takt, goda omdöme och grannlagenhet vid utförandet af sin befattning, hvilket haft till följd att under ett år 17,128 qvinnor frivilligt underkastat sig sundhetsbesigtning, under det att på samma tid endast 33 behöft inkallas till domstol för att åläggas sådan.

De vunna resultaten framkallade snart nog en önskan att denna parlamentsakt måtte tillämpas äfven i den civila befolkningens intresse, såsom vi redan sett ur Harveiska läkaresällskapets rapport till internationella läkaremötet i Paris. En särskild förening bildade sig för att verka för detta mål under namn af "Association for promoting the Extension of the Contagious Diseases Act of 1866 to the Civil Population of the United Kingdom". Å andra sidan agiterades i motsatt riktning af dem, som, lemnande åsido den sanitära delen af saken, endast betraktade den ur moralisk och social synpunkt. En deputation af 200 personer hade företräde hos Ministern för att anhålla om upphäfvande af Contagious Diseases Act 1866. I följd häraf har prostitutionsfrågan varit föremål för förnyad behandling i parlamentet, i det Öfverhuset under sessionen 1867—1868 och Underhuset 1869 nedsatt särskilda komitéer för att taga den under öfvervägande. Detta sednare år antogs en ny parlamentsakt, innehållande en del tillägg till och förbättringar af akten 1866 för att göra denna mera verksam och tillfredsställande. Dessa förändringar äro hufvudsakligen följande:

1. Distrikterna, inom hvilka akten af 1866 haft gällande kraft och som befunnits för små, hafva utvidgats.
2. Några angränsande städer hafva tillagts till besigtningssområdet.
3. Föreskriften att lemna betyg åt de qvinnor, hvilka utskrifvas såsom botade från sjukhusen, har upphört att vara gällande.

4. Besigtningssläkaren har fått sig tillagd rättighet att befria kvinnor från periodiska sundhetsbesigtningar för att lätta för dem återgången till en ärbar vandel. (Förut tillkom det endast domstolen.)

Frågan om tillämpningen af Contagious Diseases Act 1866 på hela den civila befolkningen förevar sista gången i Parlamentet den 17 Juli 1871 och uppsköts till nästa session. Hvad beträffar sundhetsmönstringar med soldaterna har högste befälhafvaren påbjudit sådana vid hvarje garnisonsombyte, enär det visat sig att vid ankomsten till en stad af en ny trupp antalet infectioner oftast ökas, beroende derpå att soldaterna ej anmäla sin sjukdom utan förhemliga den, men några sundhetsvisitationer på bestämda tider finnas ej föreskrifna, oaktadt de på ett och annat ställe förrättas.

Vi se sålunda huru allmänna tänkesättet i England i fråga om prostitutionsväsendet och åtgärder mot de veneriska sjukdomarnes spridande på sednare tider börjat undergå förändringar och huru förbättringar der inträdt, om man också måste medgifva att mycket återstår att göra. Emedlertid kan ej nekas att den beträdda vägen är den rätta, då denna angelägenhet till sina principer bestämmes genom parlamentsakter och ej ensamt genom särskilda polisförfattningar.

De veneriska sjukdomarnes prophylax är, såsom förut nämnt, ett af de mest svårlösta problemerna i fråga om allmän helsovård. Grundtanken i de flesta Europeiska staters lagstiftning är absolut förbud mot prostitutionen, men dennas historia i alla tider och länder visar på det ojäfaktigaste att absolut förbud och absolut frihet till slut åstadkomma samma resultat och att detta förbud lika litet som andra repressiva åtgärder förmår uträtta något till dess undertryckande eller minskande, utan att tvärtom de faror, för hvilka prostitutionen utsätter den allmänna sundheten och moralen, äro desto större ju strängare straffbestämmelserna äro. Det återstår då ej annat än att tolerera

och reglera den samt öfverlemna åt polismyndigheten att öfvervaka den och så mycket som möjligt hålla den inom de trängsta gränser, som äro förenliga med sedlighet, allmän sundhet och säkerhet. Detta är också hvad som i de flesta länder existerar, i det prostitutionen tolereras oakadt lagens förbud.

Så väl vid läkaremötet i Paris som ock af många hygienister, hvilka behandlat detta ämne, har framhållits nödvändigheten att lagstiftningen förändras och det absoluta förbudet upphäfves för att man skall kunna ordna och öfvervaka prostitutionen. Man invänder: "lagen kan ej auctorisera osedligheten", "man skall ej sluta något fördrag med lasten". Ja, staten, som måste uppställa det sedligas idé såsom sin högsta grundsats, kan ej sanctionera prostitutionen såsom varande något osedligt; men då det aldrig lyckats in praxi att bibehålla denna, ur theoretisk synpunkt riktiga, ståndpunkt utan att samhällets viktigaste intressen satts på spel, blir intet annat val öfrigt än att ordna prostitutionen och afpassa den efter befolkningens behof och de bestående sociala förhållandena. Prostitutionens tolererande existerar dessutom de facto i alla länder, som i detta hänseende hafva det bäst ordnadt, och de, i hvilka den alls icke eller endast ofullständigt öfvervakas, såsom Österrike och England, äro just de, som i sanitärt hänseende hafva det sämst ställt. Den bästa utväg man under dessa förhållanden kan tillgripa synes oss vara den, som, redan för längesedan föreslagen af PARENT-DUCHATELET, på sednaste tiden blifvit beträdd i Sachsen. Sachsiska Landtdagen beslöt nemligen att från den 1 Oktober 1868 upphäfva de artiklar i strafflagen, enligt hvilka prostitutionen var underkastad vissa straffbestämmelser; dess öfvervakande tillhör numera polismyndigheten i hvarje stad. I Leipzig hafva polisförfattningarne angående prostitutionsväsendet på de sednaste 30 åren undergått flera förändringar, till en del beroende på ändringar i strafflagen. Dess bestämmelser i detta hänseende voro:

Art. 354. Gewerbmässige Unzucht. "Weibliche Personen, welche die Unzucht als Gewerbe betreiben, sind mit Gefängniss von drei Wochen bis zu zwei Monaten zu bestrafen".

Art. 355. Beförderung der Unzucht. "Wer dergleichen Personen Anderen zuführt oder ihnen das unzüchtige Gewerbe in seiner Wohnung gestattet, hat Gefängniss-Strafe bis zu zwei Monaten verwirkt. Arbeitshaus bis zu einem Jahre tritt in, wenn die Weibsperson med der Lustseuche behaftet gewesen ist oder die Beförderung der Unzucht gewerbmässig betrieuen wird".

Så länge lagen ansåg prostitutionen såsom en förbrytelse och belade den med straff befann sig polismyndigheten i ett svårt läge. Ett strängt förföljande af den kunde lika litet här som annorstädes hindra eller minska den utan åstadkom endast ett förökande af den hemliga, och polismyndigheten måste nöja sig med att tillgripa samma förfarande, som ännu eger rum i Wien, att tid efter annan anställa nattliga razzier på prostituerade kvinnor, hvilka sent om aftonen och under natten funnos strykande omkring på gator och offentliga platser, för att följande dagen underkasta dem läkarebesigtning och tvinga de smittade att låta vårda sig på sjukhus, hvarefter de vid utskrifningen lagfördes och bestraffades. På samma sätt förfors med kvinnorna på de utskänkningsställen der otukt plägade bedrifvas. Namnen på alla dessa häktade och undersökta uppfördes på en särskild lista, hvilken dock måste blifva mycket ofullständig, enär en hel mängd kvinnor, hvilka drefvo skörlefnaden såsom yrke, kunde undandraga sig kontroll, hvadan antalet af dem, hvilka inställde sig vid de två gånger årligen före marknaden (Leipziger-messe) återkommande sundhetsbesigtningar, var mycket ringa.

Otillräckligheten af dessa mått och steg trädde mer och mer tydligt i dagen och sedan hufvudstaden Dresden fått en ny polisförfattning om prostitutionens öfvervakande

utkom en dylik den 31 Mars 1861 i Leipzig med införande af reguliera sundhetsbesigtningar på de prostituerade kvinnorna. Verkan häraf visade sig genast i det att ett stort antal kvinnor såsom smittade blefvo försända till sjukhus, en omständighet, hvilken af motståndarne till reformen, och sådana saknas aldrig i dessa frågor, anfördes såsom bevis på dess olämplighet. Men motsägelsen mellan denna författning och bestämmelserna i strafflagen framhölls mer och mer och polismyndighetens ställning blef allt obehagligare, då den, som skulle öfvervaka lagens efterlefnad och hållande i helgd, för den ytlige betraktaren syntes genom sina författningar gynna och tillåta hvad lagen straffade såsom en förbrytelse. Detta tillstånd fortfor till den 1 Oktober 1868 då, såsom redan blifvit nämndt, genom en revision af strafflagen artiklarne 354 och 355 borttogos och prostitutionen icke mera var belagd med straff, utan dess öfvervakande öfverlemnades åt polismyndigheten, hvilken tilldelades rättighet "aus dem wohlfarts-, sitten- und sanitäts-polizeilichen Gesichtspunkte Gesetze und Verbote hinsichtlich dieser Angelegenheit zu erlassen und deren Nichtachtung, beziehentlich Uebertretung, mit geeigneten Geld- und beziehentlich Gefängniss-strafe innerhalb der gesetzlichen Strafgrenzen zu verhängen". På grund häraf utkom den 14 December 1868 ett nytt prostitutionsreglemente i Leipzig, genom hvilket polisen söker få de prostituerade att vistas på bordeller och så mycket som möjligt inskränka antalet ensamt boende. Enligt hvad som uppgifves synas dessa åtgärder, för så vidt man ännu kan döma af den korta tid de varit vidtagna, hafva krönts med önskad framgång så väl ur den allmänna sedlighetens som ur den allmänna sundhetens synpunkt.

Om lagen säger: "prostitutionens öfvervakande tillhör polismyndigheten", så har man ju genom ett sådant stadgande på intet sätt legaliserat osedligheten; man har endast borttagit det absoluta förbudet mot prostitutionen och, genom att ställa den under polisen, underförstått, fast ej

direkt uttalat, dess tolererande. Är detta första steg taget så blir det nästa en förordning, som bestämmer de allmänna grunderna och de ledande principerna, efter hvilka prostitutionsväsendet skall ordnas i den allmänna moralens och sundhetens intresse. En prophylax emot de veneriska sjukdomarne, hvilken skall krönas med framgång, kan blott genomföras om en sådan förordning finnes och dess praktiska tillämpning i hela riket strängt öfvervakas; detaljernas ordnande tillhör de kommunala myndigheterna, då man många gånger måste taga i betraktande egendomliga lokala förhållanden. På detta sätt skulle präventiva åtgärder blifva allmänt vidtagna; såsom nu är förhållandet, då den ena staden söker att ordna sitt prostitutionsväsende, den andra ej, måste de anses otillräckliga, isynnerhet med nutidens hastiga och lätta kommunikationer. En sådan allmän förordning skulle också gifva sundhetspolisen ett starkare stöd för dess åtgöranden i detta hänseende, nogare bestämma dess verkningskrets och lätta dess uppgift. Såsom det nu är ställt, då lagen förbjuder prostitutionen men särskilda polisförfattningar om dess tolererande och öfvervakande måste göras i hvarje stad, kan denna myndighet befara att man i dessa frågor, der den individuella friheten står på spel, skall anse den öfverskrida sin makt och göra sig skyldig till godtycklighet och missbruk. Men ett sådant tillstånd medförer allvarsamma olägenheter och kan i längden ej fortfara. Inom vårt land är det hufvudsakligen i Stockholm och Göteborg, och på sednare åren i några få andra städer, som prostitutionen öfvervakas och sundhetsbesigtningar på prostituerade kvinnor verkställas. I de nämnda städerna finnas särskilda stadganden och föreskrifter till förekommande af de veneriska sjukdomarnes utbredande, i Stockholm utfärdade af Öfverståthållare-Embetet för polisärender, i Göteborg antagna af Stadsfullmäktige och fastställda af Konungens Befallningshafvande, men på de flesta ställen existera inga sådana stadgar. Enligt allmän lag kan ingen åläggas att underkasta sig

reguliera sundhetsbesigtningar; polisen kan endast behandla dem, som vägra, enligt stadgan om försvarslösa personer i riket. Vi se också huru i de städer, der åtgärder äro vidtagna till prostitutionens öfvervakande, deras utförande sker på det ena sättet här, på det andra der. I Stockholm öfvervakas prostitutionen af polisen. I Göteborg är handhafvandet af stadgarne till de veneriska sjukdomarnes hämmande uppdraget åt en särskild styrelse, som utgöres af delegerade af sundhetsnämnden. Då denna styrelse icke kan ålägga en qvinna att undergå sundhetsbesigtningar eller vite i händelse hon uteblifver eller på annat sätt bryter mot ordningsreglorna, är det naturligtvis endast genom medverkan af polismyndigheten, som det afsedda ändamålet kan vinnas. Under de sednaste åren hafva de prostituerade qvinnorna i Upsala varit underkastade sundhetsbesigtningar, som verkställas af stadsläkaren, men dessa qvinnor äro ej ålagda dessa besigtningar af polisen, ej heller finnas några särskilda stadgar och bestämmelser i detta hänseende; en af tillsyningsmännen öfver försvarslöse inställer dem, om han kan, till besigtning; något vite för uteblifvande och dylikt kan naturligtvis ej ådömas dem, då de ej äro af polisen ålagda besigtning. I Gefle försökte sundhetsnämnden för några år sedan att ålägga en del qvinnor att hos stadsläkaren undergå reguliera besigtningar. Denne anförde besvär hos magistraten, som befriade honom från detta åliggande. Sundhetsnämnden öfverklagade detta hos Kongl. Maj:t, som, efter att hafva infordrat Kongl. Sundhets-Collegii yttrande, fastställde magistratens beslut. Vi framhålla detta för att visa huru de för prostitutionens ordnande och öfvervakande nödvändiga åtgärderna på många ställen äro ofullständiga och oriktigt anordnade samt huru myndigheterna hafva svårt att vidtaga sådana, så länge det ej finnes en förordning, som närmare bestämmer de allmänna grunderna och principerna.

Denna *förordning om åtgärder till prostitutionens öfvervakande och hindrande af den veneriska smittans spridande* bör innehålla följande bestämmelser:

1. Såsom allmänna (prostituerade) qvinnor anses alla, hvilka bevisligen idka skörlefnad såsom yrke mot betalning.

2. För vinnande af den öfverensstämmelse och samverkan, utan hvilka det afsedda ändamålet, förekommande af prostitutionens skadliga följder och af den veneriska smittans spridande, ej kan vinnas, åligger det polismyndigheten i hvarje stad och kommun der prostituerade qvinnor finnas:

a) att låta inskrifva dessa qvinnor;

Inskrifningen är den enda men nödvändiga säkerhetsåtgärd, som samhället kan taga emot de prostituerade qvinnorna. Den har till ändamål att underkasta dem sundhetsbesigtningar, förpligtelse att, i händelse de äro behäftade med venerisk sjukdom, låta å sjukhus vårda sig till dess de blifvit fullständigt läkta, samt de ordningsreglor och öfriga bestämmelser, hvilka polismyndigheten ålägger dem i den allmänna moralens och sundhetens intresse.

b) att strängt förfölja den hemliga prostitutionen och tvinga dem, som hemfallit åt den, att låta inskrifva sig;

c) att tillse och noga öfvervaka att inga andra hus finnas för otuktiga sammankomster (hemliga bordeller) än de af polismyndigheten tolererade prostitutionshus, för hvilka särskildt reglemente utfärdas af denna myndighet;

d) att, då en inskrifven kvinna lemnar ett samhälle för att på annan ort fortsätta sitt yrke, ofördröjligen derom underrätta polismyndigheten på det ställe, dit hon har eller misstänkes hafva begifvit sig, med bifogande af hennes signalement och öfriga upplysningar, hvilka kunna bidraga till hennes efterspanande och igenkännande.

3. Flickor under 15 år inskrifvas ej. Dessa skola, då de hängifva sig åt lösaktighet, intagas på någon förbättringsanstalt eller öfverlemnas åt fattigvården, så fram ej föräldrar eller målsmän kunna och vilja vidtaga åtgärder till deras förbättring.

4. Till de af polismyndigheten tolererade prostitutionshus lemnas ej tillträde åt andra qvinnor än dem, hvilka redan äro inskrifna och fyllt 18 år.

5. Hvarje inskrifven qvinna, som befinnes behäftad med venerisk sjukdom, skall genast intagas till vård å närmaste kurhus eller annan sjukvårdsinrättning och der kvarstadna till dess hon blifvit fullständigt läkt. Dessa qvinnor skola på kurhusen vårdas på en från de öfriga fullkomligt skiljd afdelning.

6. Hvarje annan person, hvilket hans hemvist än må vara, skall, då han enligt legitimerad läkares intyg befinnes af venerisk sjukdom angripen, ofördröjligen och kostnadsfritt intagas å kurhus, så framt han ej kan skaffa sig enskild vård, som erbjuder tillräckliga garantier mot smittans spridande.

7. Sundhetsvisitation med i garnison förlagda trupper inom arméén och flottan skall förrättas en gång hvarje vecka samt dessutom vid antagande af rekryt, vid hvarje garnisonsombyte, då en trupp ankommer till eller lemnar en plats, då manskapet in- och utskeppas, samt vid permission för längre tid och afsked.

8. Försvarslöse och kringstrykande personer af båda könen, hvilka upptagas eller häktas af polisen, skola underkastas sundhetsbesigtning och om de befinnas smittade sändas till kurhus.

9. För öfverträdelse af ordningsreglorna har polismyndigheten rättighet att, utom ansvar efter allmän lag der sådant finnes stadgadt, tillämpa följande straffbestämmelser:

Inskrifven qvinna, som underlåter att ställa sig till efterrättelse gifna föreskrifter, skall af polismyndigheten varnas och i förnyade fall straffas med böter från 5 till 15 Riksdaler Riksmünt. Beträdes hon det oakadt med förseelse och låter sig ej rätta, behandlas hon enligt stadgan om försvarslöse personer i riket.

Den, som håller af polismyndigheten tolereradt prostitutionshus, straffas för öfverträdelse af ordningsreglorna med böter från 25 till 200 Riksdaler samt, om så pröfvas nödigt, med husets tillslutning för viss tid och i förnyade fall genom återtagande af den lemnade tillåtelsen.

Med stöd af erfarenheten från de större städerna i utlandet och dem inom vårt eget, der prophylaktiska åtgärder äro vidtagna, vet man numera hvad man kan hafva att vänta af dessa åtgärder, sådana de för närvarande i allmänhet äro i bruk. I den mån de äro bättre eller sämre ordnade reducera de i mer eller mindre grad antalet smittade individer, något som, enligt hvad ofvan blifvit nämndt, bäst bevisas af statistiken öfver smittade soldater inom garnisonerna, men de äro vanmäktiga att trycka ner detta antal längre än till en viss gräns. De med dylika åkomor öfverallt fyllda sjukhusen visa alltför väl otillräckligheten af dessa åtgärder och på samma gång nödvändigheten att bekämpa det onda med andra medel. Inga sanitära åtgärder af rent lokal natur kunna anses tillräckliga mot de veneriska sjukdomarne; de måste först och främst allmänt vidtagas öfver hela riket och för att komma närmare det önskade målet, den syphilitiska sjukdomens utrotande, är en öfverensstämmelse och samverkan nödvändig mellan de olika staterna och nationerna, företrädesvis dem, som idka sjöfart. Det är också just detta, som blifvit framhållet vid den internationela läkarecongressen i Paris 1867, och som hade till följd, såsom nämndt, öfverlemnandet af en adress till Frankrikes utrikesminister för att erhålla hans medverkan till nedsättande af en internationel komité för att ordna de veneriska sjukdomarnes prophylax. När en sådan kan komma till stånd eller om den, efter sednare årens sorgliga tilldragelser i Frankrike, någonsin gör det, torde vara svårt att afgöra. Så länge dessa önskingar emedlertid ej blifva uppfyllda, återstår det ej annat än att hvarje land för sig söker att vidtaga lämpliga åtgärder mot dessa sjukdomar.

Om prostitutionens orsaker och medlen att motverka dem.

Prostitutionens historia i alla tider och länder visar, såsom förut är nämnt, att den är ett nödvändigt ondt, som ej genom repressiva åtgärder och stränga straffbestämmelser kan utrotas; den måste derföre tolereras och öfvervakas. Men man får ingalunda tro att dermed allt är vunnit eller tillräckligt gjordt. Genom ordnandet af prostitutionsväsendet kunna dess skadliga följder till en viss grad förebyggas, men prostitutionen minskas derföre ej. Endast genom att söka intränga i orsakerna till prostitutionen och arbeta på att, så vidt möjligt, aflägsna dem kan man minska densamma och hindra den att antaga en utsträckning, som icke allenast sätter den allmänna sundheten på spel, i det den undergräfvär den närvarande och kommande generationers helsa och lifskraft, utan ännu mera sedligheten, i det den sträcker sitt demoraliserande inflytande in i familjelifvet. Utforskandet af prostitutionens orsaker är ingalunda lätt och den, som vill försöka att taga reda på de prostituerade kvinnornas föregående historia, måste noga akta sig att obetingadt sätta lit till deras uppgifter; i de flesta fall äro de missledande. Icke desto mindre kan man, genom längre tid fortsatta undersökningar i denna riktning, särskildt om de kvinnor, hvilka från barndomen tillhört det samhälle, der de sedan idka skörlefnad och således äro af många kända, hvarigenom efterforskningarne blifva lättare och deras uppgifter kunna kontrolleras, i många fall komma till insigt om de orsaker, som fört dem in på denna bana. Vanligen är detta ej ensamt *en*, utan en följd af kombinerade omständigheter, för hvilka deras moraliska kraft dukat under. De i det följande framlagda resultaten grunda sig på direkta undersökningar på ett icke obetydligt antal prostituerade kvinnor.

En mycket vanlig företeelse är att unga kvinnor, som innehafva tjänst eller försörja sig med sömnad och arbete

på fabriker, knyta en förbindelse i hopp att ett äktenskap skall blifva resultatet deraf, "hafva en fästman", eller af lättsinne och med den allmänt rådande benägenheten för nöjen och lyx i toiletter sakna kraft att motstå de frestelser, för hvilka de ofta äro utsatta och hvarigenom ett lätt tillfälle erbjudes dem att tillfredsställa dessa önsknigar. Sedan första steget är taget går det först småningom, sedan allt fortare utför den slippriga branten; mången kan ännu räddas, men snabbast löper det in på lastens bana för dem, som under tiden råkat ådraga sig smitta eller blifvit hafvande. I förra fallet hafva de vanligen ingen annan tillflykt än kurhuset för att erhålla vård och då de utgått derifrån vill ingen taga dem i tjänst, de se ingen utväg att försörja sig och sällan dröjer det länge innan de stå på de prostituerades lista; i det sednare tvingas de ofta för sin egen och sitt barns existens att tillgripa skörlfnaden såsom yrke. På dem kan man tillämpa GÖTHES ord:

"Du fingst mit Einem heimlich an,

Bald kamen ihrer Mehre d'ran

Und wenn dich erst ein Dutzend hat

So hat dich auch die ganze Stadt".

En ännu sorgligare tafia förete de, ty värr icke sällsynta fall der fröet redan från barndomen lägges till qvinnans framtida förnedring. Bristande omvårdnad, försummad uppfostran och sedlig utveckling i barndomen torde i ett stort antal fall kunna anses såsom den förnämsta orsaken till prostitutionen. Huru många finnas ej, som från sina spädaste år måst sakna föräldravård, varit af fattigvården utackorderade, eller hvilkas föräldrar, isynnerhet inom den fattigare klassen der de hafva sitt arbete borta om dagen, ej kunnat egna dem den erforderliga tillsynen? Skolgången försummas; ej sällan ser man huru unga flickor af 12—14 års ålder och ibland ännu yngre, i stället för att begagna den undervisning, som i de allmänna skolorna kostnadsfritt står dem till buds, stryka omkring på gator och gränder, till utseendet utbudande till salu frukter, blom-

mor etc., men i sjelfva verket sin egen kropp. Taflan är dystert men sann, och dessa fall förekomma oftare än de flesta kanske tro *). Det gifves till och med föräldrar nog samvetslösa att begagna sina döttrar till en inkomstkälla. Dåliga exempel i hemmen, der barnen blifva vittne till omoraliska samtal och handlingar i trånga rum, der unga och gamla, män och kvinnor, ligga om hvarandra och fremmande ofta inhysas om nätterna, i fabriker och verkstäder der barn och äldre arbeta tillsammans, förbereda den jordmån, i hvilken ogräset så mycket lättare frodas.

Verklig nöd, som af kvinnorna sjelfva ofta uppgifves såsom orsak till deras fall, torde väl sällan vara den enda orsaken. Väl finner man hos författarne omtaladt att en kvinna endast för att uppehålla sig och de sina tagit de första stegen på prostitutionens bana, men de fall äro säkert mycket sällsynta, der ensamt nöden tvungit en kvinna att tillgripa skörlefnaden såsom försörjningsmedel. I förening med andra orsaker blir dock fattigdom och ekonomiska bekymmer ofta den klippa, mot hvilken den qvinliga dygden strandar. Fattigdomen kan uppkomma af många omständigheter. Dit kunna vi först räkna arbetslöshet, framkallad genom användning af maskiner för arbetet och förminskning af arbetet för hand, eller genom mera tillfälliga orsaker, sjukdom, fallisementer, striker etc. Den framkallas äfven af den ringa betalningen för qvinliga arbeten i allmänhet. Då många kvinnor se, huru de med arbete från tidiga morgonen till sena aftonen knapt förtjena så mycket att det räcker till det nödvändigaste lifsuppehållet, så fordras det i sanning en ej ringa moralisk kraft för att motstå de frestelser, som ligga i den lätthet, med hvilken de kunna skaffa sig dessa medel till existens. Sömmerskor,

*) Under Januari månad 1872 voro till besigtningabyrån i Göteborg till förhör inkallade icke mindre än 11 unga flickor från 13 till 17 års ålder, hvilka förde ett lättsinnigt och sedeslöst lefnadssätt, på offentliga platser bedrifvit otukt och plögade vistas hos prostituerade kvinnor. De flesta af dessa bodde hemma hos sina föräldrar, af hvilka några voro i goda ekonomiska omständigheter.

fabriksarbeterskor etc. begagna i början prostitutionen endast såsom en biförtjenst; efterhand och i den mån deras benägenhet för nöjen ökas, minskas deras arbetslust, deras sedlighetskänsla förslöas och de kasta sig i prostitutionens armar, som numera blir deras yrke.

En af prostitutionens orsaker är förförelse, dels genom karlar, hvilka sedan öfvergifva qvinnan, dels genom prostituerade, kopplerskor och alla de många, som direkt eller indirekt lefva och ockra på de prostituerade och alltjemt uppmuntra och tvinga dem att prostituera sig för att de skola kunna fullgöra sina pecuniära förbindelser.

Det dåliga exemplet af de s. k. eleganta prostituerade utöfvar ett mycket förderligt inflytande och lockar mången ung flicka från dygdens stig.

Förförelsen genom kopplerskor bedrifves på mångfaldigt sätt och är i de större städerna ett verkligt förderf, isynnerhet som just unga, ännu oskyldiga flickor af dessa genom allehanda lockelser och förespeglingar föras in i eländet. Qvinnor, som från landsbygden komma till staden för att söka tjenst eller redan innehaft, men för tillfället äro utan sådan; unga flickor, som sakna erforderlig tillsyn från föräldrars sida och lefva ett sysslolöst lif, blifva ett lätt byte för dessa vampyrer, som antingen hafva dessa qvinnor permanent hos sig eller på gjorda beställningar adressera dem till vällustige män.

Utförandet af vissa yrken och sysselsättningar äro prædisponerande orsaker till prostitutionen, såsom för de qvinnor, hvilka uppträda på cafés chantants, den kvinliga betjeningen på utskänkningslokaler, ölstugor, nykterhetsvårdshus m. m.

Det finnas många orsaker, hvilka, om de ej direkt framkalla prostitutionen, dock gynna den, och vi draga ej i betänkande att dit räkna det ringa understöd från allmänhetens sida, som kommer sundhetspolisens sträfvanden till del; många gånger till och med motverkas dess bemödanden af personer, hvilka mot contant erkänsla utfärda

intyg att en qvinna blifvit af dem tagen i tjenst eller att de ansvara för hennes uppförande, utan att på något sätt uppfylla sina förbindelser.

Till motverkande af prostitutionens orsaker böra följande medel användas:

1. Att på allt sätt befordra det uppväxande qvinliga släktets upplysning, bildning och sedliga utveckling så väl i skolan som hemmet. Barnen böra strängt tillhållas att reguliert besöka skolorna och ej få stryka omkring på gator, bettlände och utbudande allehanda varor, eller på annat sätt i sysslolöshet och lättja tillbringa tiden. Särskildt bör en noggrann tillsyn utöfvas vid utackordering af barn genom fattigvård, barnhus och andra inrättningar att fosterföräldrarna punktligt fullgöra sina förbindelser, och inspektioner ofta anställas för utrönande af verkliga förhållandet.

2. Att så mycket som möjligt undvika att låta barn under dagen eller natten vara ensamma samt afhålla dem från läsande af osedliga böcker och åskådande af sinligheten retande bilder och föreställningar på teatrar etc.

3. Att afsöndra barn från äldre personer i fabrikslokaler och, så vidt möjligt, skilja de olika könen från hvarandra.

4. Att inrätta *arbetsskolor* för fattiga barn. Sådana hafva på många ställen uppstått och lemnat goda resultat. Under uppsigt af äldre förtjena barnen här allt, som behöfves för deras lifsuppehälle.

5. Att inrätta

a) *arbetsasylar*, dit unga qvinnor vid inträffande arbetslöshet eller då de äro i saknad af tjenst och andra dylika tillfällen kunna taga sin tillflykt för att undvika frestelser och förförelse och undgå att falla offer för prostitutionen;

b) *räddningshem*, der vanvårdade, minderåriga flickor intagas i den ålder, då karakteren ännu ej vunnit utveckling, för att handledas och uppfostras;

c) *korrektionshus*, der äldre qvinnor, hvilka redan hemfallit åt liderligheten och lasten, intagas till förbättring.

Nytan af räddningshem och dylika anstalter torde vara obestriddig, förutsatt att de ordnas på ett ändamålsenligt och praktiskt sätt och ej slå in på en öfvervägande pietistisk riktning. Beklagligtvis äro dock sådana inrättningar sällsynta i förhållande till korrektionsanstalter, då det dock är mycket lättare att förebygga lasten eller förmå den unga flickan att återvända till dygdens stig, då försöket göres tidigt; i ett sednare stadium misslyckas det i de flesta fall att återföra dem, som hemfallit åt prostitutionen.

6. Att inrätta *praktiska hushållsskolor, tvätthanter, syskolor och adressbyråer*, der qvinnor erhålla allt slags arbete eller anvisning på sådant, tjänster och andra platser. I en mängd städer finnas redan anstalter af det sistnämnda slaget såsom i Berlin, Dresden (under första året af dess tillvaro erhöles 1,041 qvinnor sysselsättning), Frankfurt a. M. (1865 begagnades den af 770 qvinnor), Leipzig (1865 af 11,386 personer), Hamburg (ensamt under Februari månad 1867 erhöles 315 personer, af hvilka 250 qvinnor, platser och tjänster) m. fl.

Det gifves naturligtvis många andra sätt, genom hvilka prostitutionen kan direkt eller indirekt motverkas, förmedelst inrättande af välgörenhetsanstalter och dylikt, och menniskovännen har här ett vidt fält för sin verksamhet. Nutidens sträfvanden att utvidga qvinnans verksamhetskrets till allt sådant, som öfverensstämmer med hennes natur och ställning, torde i sin mån bidra härtill.

7. Att strängt handhafva och tillämpa gällande föreskrifter mot kopplerskor och alla dem, hvilka förföra unga flickor.

8. Att i möjligaste mån söka minska den kvinliga betjeningen på utskänkningslokaler och dylika ställen.

9. Att på allt sätt underlätta möjligheten för prostituerade qvinnor att återgå till en anständig vandel, då de visa verklig benägenhet dertill.

10. Att utöfva sträng uppsigt öfver de ensamt boende prostituerade, från hvilka den qvinliga ungdomen är utsatt för frestelser och lockelser och allmänna sedligheten mest sättes i fara, och söka så mycket möjligt är att få dem att vistas på bordellerna.

Vi bifoga en *Prostitutions-statistik* öfver de i Stockholm och Göteborg vid slutet af år 1871 besigtningsskyldiga kvinnorna.

I *Stockholm* utgjorde antalet besigtningsskyldiga den 31 December 1871 ..... 322.

Födelseort.

Födda i Stockholms stad.....	94.
» » » län.....	15.
» » Upsala ».....	18.
» » Nyköpings ».....	17.
» » Vesterås ».....	10.
» » Örebro ».....	8.
» » Carlstads ».....	9.
» » Fahlun ».....	6.
» » Linköpings ».....	23.
» » Jönköpings ».....	12.
» » Calmar ».....	45.
» » Vexjö ».....	6.
» » Carlskrona ».....	11.
» » Christianstads ».....	1.
» » Halmstads ».....	1.
» » Göteborgs ».....	6.
» » Venersborgs ».....	4.
» » Mariestads ».....	11.
» » Visby ».....	8.
» » Gefle ».....	7.
» » Östersunds ».....	1.
» » Hernösands ».....	6.
» » Piteå ».....	2.
» a utrikes ort.....	1.

Födelseår.

Födda under år	1823	eller	48	lefnadsår			
						1.	
»	»	»	1826	»	45	»	1.
»	»	»	1827	»	44	»	3.
»	»	»	1828	»	43	»	1.
»	»	»	1829	»	42	»	4.
»	»	»	1830	»	41	»	4.
»	»	»	1831	»	40	»	1.
»	»	»	1832	»	39	»	3.
»	»	»	1833	»	38	»	5.
»	»	»	1834	»	37	»	6.
»	»	»	1835	»	36	»	14.
»	»	»	1836	»	35	»	12.
»	»	»	1837	»	34	»	9.
»	»	»	1838	»	33	»	6.
»	»	»	1839	»	32	»	5.
»	»	»	1840	»	31	»	12.
»	»	»	1841	»	30	»	15.
»	»	»	1842	»	29	»	15.
»	»	»	1843	»	28	»	19.
»	»	»	1844	»	27	»	25.
»	»	»	1845	»	26	»	22.
»	»	»	1846	»	25	»	19.
»	»	»	1847	»	24	»	18.
»	»	»	1848	»	23	»	16.
»	»	»	1849	»	22	»	11.
»	»	»	1850	»	21	»	19.
»	»	»	1851	»	20	»	24.
»	»	»	1852	»	19	»	11.
»	»	»	1853	»	18	»	11.
»	»	»	1854	»	17	»	4.
»	»	»	1855	»	16	»	5.
»	»	»	1856	»	15	»	1.

Föräldrars stånd och yrke.

Gifta. Arbetsfolk	64.
» Handtverkare	102.
» Bönder och hemmansegare	23.
» Torpare	22.
» Fabrikanter	11.
» Handlande	15.
» Sjöfolk	15.
» Tjenstefolk	4.
» Embets- och tjenstemän	5.
» Skollärare	2.
» Officerare	1.
» Underofficerare	5.
» Soldater eller numeranter	13.
» Vaktbetjente	14.
Ogifta kvinnor	4.
Obekanta föräldrar	22.
	<hr/>
	322

Vistats i föräldrahemmet till fyllda

1 år	5.
2 »	4.
3 »	5.
4 »	4.
5 »	2.
6 »	1.
7 »	8.
8 »	5.
9 »	9.
10 »	12.
11 »	5.
12 »	15.
13 »	12.
14 »	12.
15 »	25.
16 »	52.

17 år	48.
18 »	18.
19 »	16.
20 »	16.
21 »	7.
22 »	4.
23 »	1.
24 »	4.
29 »	2.
31 »	2.
Födda af obekanta föräldrar	22.
Såsom späda intagna å barnhuset	6.
	322.

Lefnadsyrke eller sista sysselsättning före prostitutionen.

Tjenstehjon	218.
Sömmerskor	35.
Fabriksarbeterskor	19.
I handel anställda	11.
Arbets- och försörjningshjon	13.
Frånskilda hustrur	6.
Enkor	4.
Ej haft känd sysselsättning	16.
	322.

Förförda.

I Stockholms stad	219.
I landsorten	83.
Å utrikes ort	2.
Å obekant ort	18.
	322.

Ålder vid inskrifningen såsom besigtningsskyldiga.

Vid 15 års ålder	3.
» 16 » »	14.
» 17 » »	16.

Vid 18 års ålder	28.
» 19 » »	33.
» 20 » »	31.
» 21 » »	34.
» 22 » »	39.
» 23 » »	20.
» 24 » »	17.
» 25 » »	18.
» 26 » »	12.
» 27 » »	14.
» 28 » »	12.
» 29 » »	4.
» 30 » »	10.
» 31 » »	2.
» 32 » »	5.
» 33 » »	1.
» 34 » »	2.
» 35 » »	3.
» 38 » »	1.
» 41 » »	3.
	<hr/>
	322.

I *Göteborg* utgjorde antalet besigtningsskyldiga den
31 December 1871..... 175.

Födelseort.

Födda i <i>Göteborg</i>	41.
» » <i>Stockholm</i>	4.
» » landsorten	128.
» å utrikes ort	2.
	<hr/>
	175.

Födelseår.

Födda under år 1828 eller 43 lefnadsår	1.
» » » 1831 » 40 »	1.
» » » 1832 » 39 »	1.

Födda under år 1833 eller 38 lefnadsår	1.
» » » 1834 » 37 »	3.
» » » 1835 » 36 »	3.
» » » 1836 » 35 »	4.
» » » 1837 » 34 »	1.
» » » 1838 » 33 »	1.
» » » 1839 » 32 »	3.
» » » 1840 » 31 »	6.
» » » 1841 » 30 »	5.
» » » 1842 » 29 »	7.
» » » 1843 » 28 »	14.
» » » 1844 » 27 »	13.
» » » 1845 » 26 »	11.
» » » 1846 » 25 »	11.
» » » 1847 » 24 »	15.
» » » 1848 » 23 »	14.
» » » 1849 » 22 »	21.
» » » 1850 » 21 »	15.
» » » 1851 » 20 »	13.
» » » 1852 » 19 »	6.
» » » 1853 » 18 »	1.
» » » 1854 » 17 »	4.
	<hr/>
	175.

Föräldrars stånd och yrke.

Gifta. Arbetsfolk	71.
» Handverkare	38.
» Bönder och hemmansegare	11.
» Fabrikanter	1.
» Handlande	1.
» Husegare	1.
» Underofficerare	3.
» Soldater eller numeranter	18.
» Sjöfolk	12.
» Tjenstefolk	1.
» Vaktbetjente	1.

Ogifta qvinnor.....	13.
Obekanta föräldrar.....	4.
	<hr/> 175.

Vistats i föräldrahemmet till fyllda

1 år.....	1.
2 ».....	1.
3 ».....	1.
5 ».....	1.
6 ».....	3.
7 ».....	4.
8 ».....	8.
9 ».....	14.
10 ».....	5.
11 ».....	9.
12 ».....	12.
13 ».....	4.
14 ».....	15.
15 ».....	26.
16 ».....	22.
17 ».....	10.
18 ».....	12.
19 ».....	6.
20 ».....	10.
21 ».....	4.
22 ».....	1.
23 ».....	1.
25 ».....	1.
Födda af obekanta föräldrar.....	4.
	<hr/> 175.

Lefnadsyrke eller sista sysselsättning före prostitutionen.

Tjenstehjon.....	107.
Sömmerskor.....	11.

Fabriksarbeterskor.....	21.
I handel anställda.....	1.
Arbets- och försörjningshjon.....	17.
Vistats hos föräldrarne.....	18.
	175.

Förförda.

I Göteborg (födda i Göteborg).....	39.
» » (från landsorten).....	74.
» landsorten.....	55.
Å utrikes ort.....	7.
	175.

Alder vid inskrifningen såsom besigtningsskyldiga.

Vid 15 års ålder.....	2.
» 16 » ».....	12.
» 17 » ».....	10.
» 18 » ».....	20.
» 19 » ».....	17.
» 20 » ».....	19.
» 21 » ».....	19.
» 22 » ».....	20.
» 23 » ».....	11.
» 24 » ».....	12.
» 25 » ».....	13.
» 26 » ».....	4.
» 27 » ».....	4.
» 28 » ».....	6.
» 29 » ».....	1.
» 30 » ».....	1.
» 31 » ».....	1.
» 33 » ».....	2.
» 37 » ».....	1.
	175.

af förslag till åtgärder för att förekomma eller minska prostitutionens olägenheter i sanitärt och moraliskt hänseende samt hindra den veneriska smittans spridande.

1. Lagstiftningen förändras så att straffbestämmelserna borttagas och prostitutionens öfvervakande öfverlemnas åt polismyndigheten.

2. En allmän förordning utfärdas, hvilken bestämmer

a) att såsom allmänna (prostituerade) qvinnor anses alla, hvilka bevisligen idka skörlefnad såsom yrke mot betalning;

b) att polismyndigheten i alla städer och kommuner, der prostituerade qvinnor vistas, ålägges:

att öfvervaka prostitutionen genom att strängt förfölja den hemliga och tvinga alla dem, som utöfva den, att inskrifva sig, undergå reguliera sundhetsbesigtningar, i händelse af smitta låta vårda sig på sjukhus och der kvarblifva till de äro fullständigt läkta;

att för de besigtningsskyldiga qvinnorna utfärda prostitutionsreglemente, som innehåller de ordningsreglor, hvilka de äro skyldiga att underkasta sig i den allmänna sundhetens och moralens intresse;

att noga tillse och öfvervaka att inga andra hus finnas för otuktiga sammankomster (hemliga bordeller) än de af polismyndigheten tolererade prostitutionshus, för hvilka särskildt reglemente utfärdas;

att då en besigtningsskyldig qvinna lemnar ett samhälle för att på annan ort fortsätta sitt yrke genast derom underätta polismyndigheten på detta sednare ställe;

att ej inskrifva någon qvinna under 15 år och ej låta på bordeller vistas andra än redan inskrifna qvinnor, hvilka fyllt 18 år.

c) de straff, hvilka polismyndigheten kan ålägga de besigtningsskyldiga qvinnorna och innehafvarne af de tolererade prostitutionshusen för öfverträdelse af prostitutions- och bordellreglementena.